

MIGRACIÓN E REFUXIO

DEREITOS SEN FRONTEIRAS: **PASTILLAS PARA A MEMORIA**

Pastillas para a memoria

O meu nome é Avelina, teño 81 anos e nacín en Salgueiros, unha vila da provincia de Ourense, en Galicia (España). A través da miña historia abordaredes numerosos aspectos da actualidade que son moi parecidos aos que vivimos hai moitos anos. A historia repítese e non podemos esquecer.

Como vos contaba, nacín nunha vila (de feito, actualmente está abandonada). Meu pai e meus irmáns traballaban no campo. Eu era moi catiriña cando comezou a Guerra Civil española, mais miña nai contoume que, para sobrevivir, moitos galegos e galegas e xente de todo

- ✓ Sabes o que significan as palabras en vermello?

Pregunta ao teu profesor ou profesora ou consulta que encontrarás no final do caderno de actividades.

o país tiveron que emigrar. Moitos marcharon para América e moitos outros pediron asilo en Francia. Mesmo nenos e nenas foron enviados ao estranxeiro para que se salvaran da guerra e do que veu despois. Que difícil decisión! Nós ficamos na vila, aínda que pasábamos fame. Ao morrer mi pai, alá por 1950, meus irmáns decidiron emigrar a Madrid, a capital, para traballar na construción do metro.

Algunhas coñecidas emigraron a Alemaña porque alí enseguida encontraban traballo. Unhas como criadas e, aínda que lles pagasen menos, tiñan a comida asegurada e a cama gratis. Outras, en troca, encontraron traballo nunha fábrica de automóbiles. Eu fiquei en casa con miña nai, até que, en 1960, casei con Eduvino e tamén decidimos ir vivir a Madrid. Queríamos un futuro mellor para os nosos fillos.

ACTIVIDADE*

Para comezar, propóñovos que reflexionedes en torno desta historia en clase:

*Máis indicacións para o debate na guía didáctica

- ✓ Que é o que máis vos sorprendeu? Hai aspectos que vos son familiares?
- ✓ Vivistes situacións parecidas ou coñeces algunha persoa que as vivise?
- ✓ Credes que o que ocorre hai tantos anos no meu país continúa a ocorre noutros lugares?
- ✓ Como se sentían naquela época as persoas que tiñan que emigrar?
- ✓ As persoas que emigraban facíanlo todas polos mesmos motivos?
- ✓ Credes que empre houbo migracións no mundo? Por que?

Convidámosvos a erguer a vosa voz e facela chegar ás redes sociais para vos sumar ás de moitas persoas que, desde alí, xuntan as súas forzas para defender os dereitos das persoas en movemento.

Compartide as vosas conclusións, opinións, informacións e mensaxes que vos parezan relevantes utilizando etiquetas ou hastags (#). En seguida, suxerímosvos algúns dos máis utilizados nas redes sociais ao nivel estatal e internacional

#RefugeesWelcome #Refugee
#YoAcojo #OpenTheBorders
#MigrantsRights
#Bloqueados #StopDeportations

E o noso:

#DerechosEnMovimiento

A miña historia transcorre en España, mais é moi similar ao que viviron millóns de persoas no mundo. Para comezar, poderíades investigar se nas vosas familias ou no voso ambiente próximo existen persoas que tivesen que emigrar do campo à cidade, ou a outras cidades ou outros países. Preguntádelles cales foron os motivos e cómo se sentiron ao tomar a decisión. Utilizade este guión para reunir a información.

> Onde naciches?

.....

> De onde é a túa familia?

.....

> Por que a túa familia decidiu emigrar?

.....

> Como vos sentistes ao tomar a decisión? Por que?

.....

> Puidestes decidir libremente se marchabades ou non? Por que?

.....

> Como vos organizastes para facer a viaxe?

> Alguén ou algo dificultou a partida? En caso afirmativo, quen ou que foi?

> Como vos acolleron no novo país / na nova cidade?

> Volveríades repetir a experiencia? Por que?

> Que achas en falta da túa cidade/país?

Tomando decisións

Detrás de cada persoa que emigra hai unha historia e uns motivos... Tomar a decisión de partir non é simple e as razóns que moven ás persoas. Para saber máis sobre elas, imos compartir a información que reunistes coas vosas entrevistas:

- ✓ Que motivos son os que máis destacan?
- ✓ Que vivencias vos sorprenderon máis?
- ✓ Como avalían maioritariamente a acollida noutros países ou cidades?

Agora preséntovos casos de varias persoas que se viran obrigadas a emigrar ou decidiron marchar voluntariamente por distintos motivos. Lede con atención e completade a ficha.

Rean, 32 anos (Irán)

Aos 22 anos, Rean casou e marchou do Irán co seu esposo na procura de maior liberdade e coa idea de comezar unha nova vida. Tiñan a intención de ir aos Estados Unidos, mais as súas solicitudes de visto foron rexeitadas, así que decidiron emigrar á Europa. Esta decisión implicou unha viaxe longa e difícil. Tiveron que pagar a traficantes que os axudaron a cruzar as fronteiras. Chegaron á Europa despois dunha viaxe moi dura.

Ao chegaren, pediron asilo. Durante os sete anos seguintes, Rean e seu esposo tiveron que esperar a que se recoñecese o seu estatus de refuxiados. Viviron nun centro de acollida para solicitantes de asilo onde a vida era difícil, sobre todo sabendo que lles podían denegar o asilo e que podían repatrialos.

Durante a súa estancia no centro, Rean conseguiu superar a soidade e a dificultade do día a día ao coñecer novos amigos e participar en proxectos de arte e teatro. O tempo pasou e Rean e seu esposo divorciáronse. Perante esta nova situación, Rean presentou outra solicitude de asilo pola súa conta. Finalmente, foille recoñecida a condición de refuxiada porque, como na sociedade iraniana as mulleres divorciadas son rexeitadas, corría o risco de ser perseguida ou de algo peor.

Actualmente, Rean saíu do centro e vive feliz coa súa nova parella e seu fillo recentemente nacido Kehan.

ACNUR, “Non só números”

Doré, 24 anos (Congo-Brazzaville)

Doré chegou á Europa desde Congo-Brazzaville aos 8 anos e despois foi abandonado por súa nai. Aínda que posteriormente viviu con familiares, nunca tivo un titor legal e non puido obter o permiso de residencia permanente. Non ten pasaporte e actualmente encóntrase na Europa cun visto de estudante renovable.

Doré é un acróbata que venceu varios premios e ten o seu propio club para mozos. Nun futuro, gustaríalle ser profesor de educación física. Fraucke, a súa noiva, tamén é estranxeira, mais procede dun Estado membro da Unión Europea. Teñen plans de formar unha familia xuntos.

ACNUR, “Non só números”

Adelina, 27 anos (Kosovo)

Adelina chegou á Unión Europea cando tiña 10 anos e a situación política en Kosovo estaba a deteriorarse. Seu pai, secretario xudicial en Gjilan, tiña que soportar unha intensa presión política no traballo. Ao se decatar de que o conflito era inminente, marchou do seu país buscando asilo.

No seu novo país de acollida, obtivo o estatus de refuxiado e encontrou traballo nunha planta pesqueira. Posteriormente, súa esposa e súas dúas fillas viñeron desde Kosovo grazas a un programa de reagrupamento familiar. Recoñcéuselles tamén o estatus de refuxiadas.

Actualmente, Adelina é estudante e está a terminar a carreira de psicoloxía. Ten a cidadanía do seu país de acollida. Agora, ao regresar a Kosovo pola primeira vez despois de 17 anos para visitar a súa familia e o seu país, describe as distintas emocións que experimenta e tenta imaxinar cómo tería sido a súa vida se a súa familia non tivese fuxido da guerra.

ACNUR, “Non só números”

Tino, 76 anos (Italia)

Tino é xubilado. Chegou á Bélxica en 1949 no cadro dun programa de reagrupamento familiar: seu pai xa traballaba alí como mineiro. Fuxindo da fame negra da posguerra en Italia, aos 16 anos Tino era o italiano máis novo que traballaba na mina. Máis tarde casou cunha muller belga con quen tivo varios fillos. Despois comezou a traballar na industria.

Tino fai parte da primeira vaga de traballadores estranxeiros que participaron na reconstrución da Europa da posguerra. Países como Alemaña, Francia, o Reino Unido e Bélxica sufrían unha grave escaseza de man de obra e tiveron que adoptar medidas para atraer traballadores estranxeiros. Chegaron persoas de todas as partes da Europa e tamén doutros continentes.

ACNUR, “Non só números”

Alfredo, 33 anos Verónica, 32 anos (México)

Alfredo e Verónica son médicos. Están casados e hai un ano que viven na Europa porque Alfredo recibiu unha oferta de traballo na área de investigación psiquiátrica, a súa especialización.

Verónica, dermatóloga, traballaba nun hospital e tiña un consultorio privado en México. aínda que desafortunadamente o seu título académico non é recoñecido na Europa e non pode exercer a súa profesión, encontrou traballo.

Ambos descubriron aspectos imprevistos: o alto custo da vida comparado cos seus salarios líquidos, a dificultade para encontrar aloxamento, o feito de estar lonxe das súas familias, etc.

Alfredo e Verónica son un exemplo dos traballadores altamente cualificados que necesita a Unión Europea para colmar os baleiros do seu mercado laboral.

ACNUR, “Non só números”

Mandy, 19 anos (Camerún)

Si, agora síntome preparada para falar do que ocorreu, polo menos un pouco. Non me é fácil facelo, mais talvez a miña historia axude outras persoas. Sinceramente espero que así sexa.

Coñecín este mozo, Patrick, navegando en Internet no ano 2000. Daquela tiña 19 anos. Un amigo contoume que seu tío abrira un cibercafé e que alguén que traballaba aí axudaba as mozas a encontraren maridos brancos, maridos reais.

Así coñecín Patrick. Catro meses despois veu para se presentar á miña familia. Volveu ao seu país e ficou dous meses, e despois volveu para casar comigo. Solicitei os documentos de viaxe no municipio e a embaixada. Tres meses despois, despois de ter obtido o meu visado, saímos xuntos do meu país. Ao principio, todo parecía normal. Todo era novo para min. Era a primeira vez que ía á Europa.

Chegamos a unha casa fermosa. Díxome que nesa noite virían amigos seus porque organizara unha festa no meu honor. Nese mesmo día levara o meu pasaporte coa escusa de ter que iniciar trámites para que puidese obter a residencia.

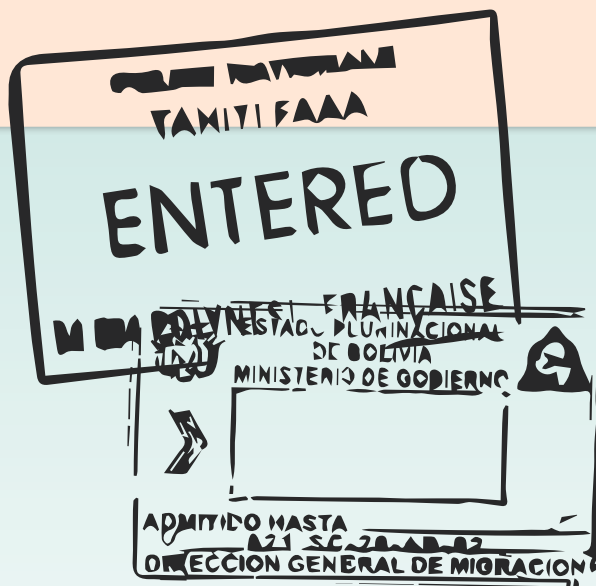
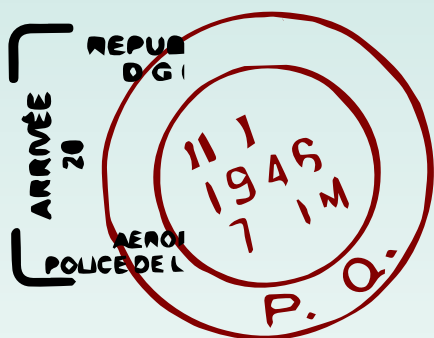
Non entendín o que aconteceu nesa noite. Leváronme a un cuarto. Non coñecía a ninguén. Aínda tiña a esperanza de pasar unha velada agradábel. Mais nesa primeira noite “en casa” fun violada por moitos homes e mulleres; nin sequera lembro cuántos foron.

Sangraba e sentíame destruída. Chorei moitísimo, mais iso non foi nada comparado co que ocorreu despois. Estaba prisioneira, non podía saír. Non podía escapar dos abusos sexuais. As persoas pagaban aos meus secuestradores e, cando me negaba a facer o que seus clientes querían, azoutábanme. Como podían facelo? Parecían bestas. Como puideron? A situación durou nove meses. Vixiábanme día e noite.

Un día, nun restaurante, ouvín xente que falaba en ewondo, o meu dialecto, por tanto eran do Camerún! Os meus gardas non prestaron atención cando cantei unha canción no meu dialecto local. Deste modo, puideron alertar as persoas do restaurante sobre a miña situación antes de me levaren de regreso á casa.

Dúas semanas despois ouvín sirenas na rúa. Comecei a chorar e gritar como unha louca. Despois diso, só lembro ter espertado no hospital. Máis adiante tivo lugar un xuízo. Grazas a isto, liberaron dúas mozas máis que tamén foran obrigadas a se prostituír. Os cameruneses que me salvaron a vida coidáronme e axudaron a que me recuperase.

ACNUR, “Non só números”

Material complementario:

Podedes substituír un ou varios dos testemuños anteriores polos que encontraredes na seguinte web: elgranfracaso.eldiario.es/viaje/#description

Ficha de testemuños

Nome

Idade País de orixe

Motivos polos que decidiron marchar

Situación legal en que estaban e situación actual

Que factores de atracción fixeron que se decidisen por un país determinado?

Situación do país de orixe cando marcharon

Que sentimentos vos transmitiron o testemuño?

Se estivédes no seu lugar, como vos sentiriades?

Que vos sorprendeu máis do testemuño?

Para reflexionar sobre a orixe e as condicións das migracións, propómosvos ver o seguinte vídeo. Despois, debatede na aula.

MIGRAR NON É UN CRIME, Coordinadora de ONGD de Euskadi

youtu.be/h6WCTswxl1s

- ✓ Por que viaxamos e nos movemos?
- ✓ Hai migracións forzadas?
- ✓ Cales son as causas que fan que as persoas decidan desprazarse?
- ✓ Temos todos e todas as mesmas oportunidades para nos desprazar libremente?
- ✓ Por que credes que o vídeo se titula Migrar non é un crime?
- ✓ Que é un visado? Para que serve?
- ✓ Que son as políticas migratorias?
- ✓ Que son os permisos de residencia / permisos de traballo / permisos de estudos?
- ✓ Que cousas vos sorprenderon? Por que?
- ✓ Se todas as persoas temos dereito a saír do noso país, por que este dereito non é respectado?
- ✓ A quen lle pode interesar que millares de persoas en movemento non poidan cruzar as fronteiras libremente?

Políticas e fronteiras

No mundo, no ano 2016, máis de 60 millóns de persoas víronse forzadas a fuxir das súas casas, o volume máis alto de persoas desprazadas desde a Segunda Guerra Mundial, segundo afirma nos seus relatorios **ACNUR**. E o volume continúa a crecer co tempo por causa dos conflitos, da pobreza e da mudanza climática. Antes, como agora, trátase de persoas que migran por necesidade e deben ser atendidas e protexidas segundo o establecido pola lei.

ACTIVIDADE

Para coñecer máis sobre os seus dereitos, propóñovos que vexades o vídeo. Despois, investigade un pouco sobre as ideas e os conceptos que aparecen no vídeo:

DEREITO AO REFUXIO

youtu.be/e2C_LfGjXRQ

- ✓ Que causas obrigan as persoas a se desprazaren?
- ✓ Que significa *persoa refuxiada*? Que dereitos ten unha persoa refuxiada? Que é o dereito de asilo?
- ✓ Por que se fala de “devolucións en quente”? Por que esta campaña esixe dereito ao asilo transparente e xusto?

Como sabedes, o conflito en Siria deixou un país devastado, con millares de mortos e millóns de desprazados. Os que buscan refuxio no estranxeiro deben fuxir dos seus lares, deixándoo todo atrás. Moitos buscan acollida en países

veciños e outros pagan cantidades considerábeis a traficantes e intermediarios para que os axuden a chegar a Europa. No camiño, expóñense á deportación, ao arresto e á morte.

A viaxe da súa vida, UNICEF

youtu.be/41MndRMhTwY

Para comezar, propóñovos que vexades o seguinte vídeo.

Despois de reflexionardes sobre o vídeo, comentádeo na aula:

- ✓ Para contextualizar a experiencia, no vídeo *Qué está a ocorrer en Siria* www.youtube.com/watch?v=RvOnXh3NN9w encontraredes un resumo da situación política e da crise de refuxiados explicada en viñetas.
- ✓ E vós, como credes que afrontariades a perigosa viaxe dun refuxiado sirio? Se estiverdes no seu lugar, pensades que seriades capaces de tomar decisións acertadas para vós e para a vosa familia? Tratade de vos pór na súa pel:
www.oxfamintermon.org/minisites/ponteenmipiel
www.bbc.com/news/world-middle-east-32057601
- ✓ Foi fácil encontrar o bo camiño? Por que?
- ✓ Existen diferenzas se es home ou muller no momento de enfrontares unha situación así?
- ✓ A que nos referimos cando falamos de *rutas seguras* neste contexto?

Actualmente, os medios de comunicación prestaron máis atención á situación das persoas emigrantes e refuxiadas e, por súa vez, ás duras realidades que estas viven nas fronteiras, ao aos nos *campos de refuxiados* , á lentitude das decisións dos gobernantes para dar solucións...

En definitiva: tornáronse visíbeis as consecuencias das *políticas migratorias* que, en moitas rexións, afectan claramente os dereitos e intereses dalgúns colectivos e favorecen, por súa vez, a outros. Perante esta realidade, poderíamos preguntarnos: Existen intereses económicos por detrás das migracións e das políticas que pretender regulalas?

ACTIVIDADE

Propóñovos que busquedes noticias e artigos de prensa que falen do negocio da inmigración e que respondades ás seguintes preguntas:

- ✓ Como son as fronteiras do voso país ou rexión? Credes que nelas son respectados os dereitos humanos das persoas que tratan de cruzalas na procura de asilo?
- ✓ Que sabes das políticas migratorias do teu país ou rexión? Que fin teñen? Mudaron co tempo? Por que?
- ✓ A que se dedica o orzamento atribuído a estas políticas migratorias? Canto diñeiro é destinado a seguridade das fronteiras e canto a garantir os dereitos das persoas en tránsito ou con dereito a asilo? Credes que é unha boa distribución?
- ✓ A quen credes que beneficia economicamente que millares de persoas se vexan obrigadas a se desprazar? Quen se beneficia do aumento da construción de muros e fronteiras? E da súa protección?
- ✓ Que significa a frase “a UE prefere os muros ao asilo?”

Podedes encontrar máis informacións nas seguintes ligazóns:

- ✓ Francisco Javier Vélez Alcalde, “Pateiras, caiucos e mafias transfronteirizas na África: o negocio das rutas atlánticas cara ás Illas Canarias”, ARI 14/2008 – 05/02/2008, Real Instituto Elcano. Ligazón
- ✓ Relatorio da ACNUR: “Tendencias globais: Desprazamento forzado en 2015 – Forzados a fuxir”. Ligazón
- ✓ Relatorio da ACNUR: “Boas prácticas lexislativas sobre protección de refuxiados”. Ligazón
- ✓ Carmen González Enríquez, “A crise dos refuxiados e a resposta europea”. ARI 67/2015 – 18/11/2015, Real Instituto Elcano. Ligazón

Non te deixes enlear

Sabemos que tomar a decisión de abandonar o lar, a vila, o país, e mesmo a familia, non é unha decisión fácil. É moi doloroso e moi valente. As persoas que toman esta decisión deben ser respectadas, acollidas e acompañadas.

Agora que vivo en Madrid cerca de meus netos e netas, sorpréndeme ouvir determinados comentarios, sobre todo cando falan de noticias relacionadas cos **refuxiados** ou con persoas que tiveron que deixar as súas casas e emigrar. Espero que nunca lles ocorra, aínda que algúns dos seus amigos tiveron que ir xa buscar traballo a outros países...

A miúdo, o que se di da poboación emigrante baséase en rumores, ideas, que se difunden dunha persoa para outra sen que se demostre a súa veracidade e se propagan con facilidade **este-**

reotipos ou prexuízos, que adquiren moita forza na sociedade. Polas palabras de Einstein: "Tempos terribéis, cando é máis fácil desintegrar un átomo do que un prexuízo!". Con certeza, os prexuízos prenden nas nosas neuronas, aníñan nos nosos corazóns e non poucas veces dirixen as nosas accións.

Anímovos a que non vos deixedes enredar, a apostar nunha sociedade diversa, plural e inclusiva, e a traballar para que esta sexa posíbel.

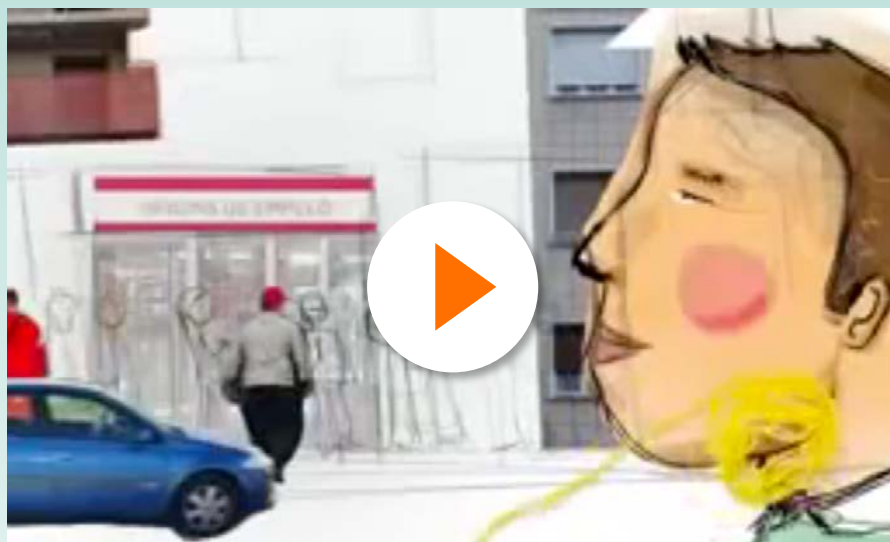

ACTIVIDADE

NON TE DEIXES ENLEAR

youtu.be/FDIs-hFgl-s

Para comezar, convidovos a ver o vídeo **Non te deixes enlear** e a que, en pequenos grupos, respondades ás seguintes preguntas:

- ✓ Que é un rumor? Que nos provoca? Por que se crean?
- ✓ Por que o vídeo se titula *Non te deixes enlear*?
- ✓ Quen transmite os rumores?
- ✓ Anotade os rumores que aparecen como afirmacións no vídeo e buscade información para saber se son certas ou non. Podedes distribuírvos os rumores para buscar informacións, datos e argumentos que os desmintan e despois pór todo en común.

Propóñovos que vos poñades en contacto con algunha organización, asociación ou ONGD que traballe a favor dos dereitos das persoas emigrantes e que vos entrevistedes para ter informacións de primeira man.

Actuar perante un rumor é importante para asegurar o respecto por todas as persoas. Pensar de forma crítica e analizar a información que nos chega é esencial para non caer na trampa dos rumores. Buscar datos e informacións fiábeis é a ferramenta fundamental para combatelos. Por iso, propómosvos analizar algúns dos rumores máis comúns que existan na vosa cidade, na vosa vila, no voso barrio, etc., sobre diferentes colectivos.

Unha vez detectados, podedes traballar en grupo e buscar información, datos e argumentos que os desmintan e despois pór todo en común.

Ficha caza-rumores

Rumor:

Persoas a quen afecta:

Ficha caza-rumores

Ónde se difunde o rumor:

Argumentos e datos que o desmintan:

Cómo podemos mudar ese rumor:

O obxectivo da entrevista será tirar conclusións sobre o que poderdes facer. Primeiro, para desmentir rumores e, segundo, para loitar para que sexan respectados e cumpridos os dereitos sociais e humanos de todas as persoas.

Tamén podeades buscar por Internet; en moitos países, foron implantadas campañas denunciar, rebater e desmentir rumores e afirmacións falsas sobre diferentes colectivos e persoas.

- ✓ Con todas as conclusións, podedes deseñar unha exposición con paneis ou carteis para cada rumor, con argumentos e datos que os desmintan para dar a coñecer o que descubrimos ás nosas familias, ao centro, ao barrio... e a todo o mundo a través da rede!

Son moitas as persoas que están a traballar e loitar para conseguir que teñamos dereito a nos desprazar libremente, e para que a presión social consiga que os gobernantes dos países se mobilicen.

Existen organizacións sobre o terreo pondo os recursos que os gobernantes non poñen, e outras organización que traballan directamente co colectivo emigrante nas sociedades de acollida para defender os seus dereitos e contribuír para acabar cos rumores que sobre elas se estenden.

As organizacións ou asociacións do voso contorno poderán fornecervos información fiábel que vos axude a encontrar argumentos para rebater rumores e construír novos discursos sobre a realidade da comunidade emigrante. Que sabedes delas?

Estes recursos poden axudarvos a desmentir algúns rumores e mitos:

- ✓ Mitos sobre persoas emigrantes: OMAR:
www.lavanguardia.com/vida/20150410/54429787423/desmontando-peores-mitos-inmigracion.html
- ✓ Datos que desmontan os falsos mitos e lendas sobre a inmigración:
www.huffingtonpost.es/2015/11/29/mitos-falsos-migracion_n_8398132.html
- ✓ Web sobre a contribución dos emigrantes no Reino Unido:
contribute.migrantsrights.org.uk
- ✓ Mitos para as persoas que queren migrar:
www.mequieroir.com/migracion/guias/mitos-realidades-emigracion

Actúa. Propostas de acción

Hai unha frase que me gustaría que comentarades: "Borders exist between countries, not people".

Lembro que, o 25 de setembro de 1962, houbo unha grande inundación en que morreron máis de 600 persoas. Nós fomos co camión dun veciño para ofrecer a nosa axuda, como fixeron outros moitos voluntarios chegados de todos os lados. Foi moi duro: familias que perderon as súas casas, que o perderan todo. Tivemos que retirar escombros, sempre co medo e coa esperanza de encontrar con vida, ou non, alguén.

Hoxe en día, tamén moitas persoas dedican o seu tempo e esforzos a axudar persoas en tránsito que se viron forzadas e abandonar as súas casas e cruzar fronteiras na procura dunha vida mellor noutro país. Entón, o compromiso colectivo obrigou os gobernantes a buscaren solucións e melloras para a xente e aprendemos que la solidariedade entre as vilas, entre las persoas, era a base da democracia e da vida digna. Agora paso o día ligada á Internet para saber o que están a facer as asociacións e as organizacións sobre o terreo, e para saber o que podemos facer desde aquí. Xuntas temos moita forza e non podemos baixar a garda e debemos tomar posición.

Son moitas as accións públicas e simbólicas que podemos facer desde o noso contorno máis próximo para reivindicar a liberdade de movemento das persoas e dar a coñecer a loita de homes e mulleres por conseguiren unha vida digna. Aproveitade cada oportunidade para continuar a defender, dentro e fóra da aula, o dereito das persoas a gozar dunha vida digna e en paz!

ACTIVIDADE

Para que se escuchen vuestros mensajes os propongo redactar el manifiesto “Derechos sin fronteras”. Para ello, podéis revisar todas las conclusiones a las que habéis llegado en cada fase y resumirlas en tres aspectos: observación, análisis, y acción:

Manifesto

“Dereitos sen fronteiras”

Observación

O que descubrimos e aprendemos sobre as migracións: as causas, os sentimentos e as emocións das persoas que se ven obrigadas a emigrar, etc.

Descubrimos que... / Aprendemos que... / Agora sabemos que...

Análise

O que denunciámos sobre o que observamos: inxustizas nos países de orixe, vulneración de dereitos, tanto nos países de orixe como durante o traxecto, dificultades para obter asilo e refuxio, etc.

Estamos de acordo en que... / No estamos de acordo en que...
Non nos parece xusto que...

Acción

O que podemos facer para axudar a mudar esta situación e para sensibilizar outras persoas, o que podemos denunciar, o que podemos esixir aos nosos gobernantes locais e nacionais, así como aos responsábeis internacionais, etc.

Queremos denunciar que... / Reclamamos a ... que...
Comprometémonos a...

Este manifesto serviranos para podermos pensar qué accións e qué propostas podemos facer no noso contorno máis próximo para loitar e reivindicar a liberdade de movemento das persoas. Se o difundides a través das redes sociais, é moi probábel que consigades que máis persoas adhiran á vosa causa (usando a etiqueta #). Con certeza encontraredes ideas para facer que o voso manifesto sexa máis atractivo. Sede creativos e creativas! Pode ser unha infografía, un vídeo ou mesmo unha acción de denuncia. Talvez esta iniciativa vos poida dar pistas:

A partir do voso manifesto, podedes pór en marcha unha campaña de sensibilización nas redes sociais. Calquera idea será ben recibida (vídeos, blogs, posts, carteis, etc.). O obxectivo é reivindicar o dereito de todas as persoas a nos mover libremente.

Quizás esta iniciativa os pueda dar pistas:

TALVEZ ESTA INICIATIVA VOS POIDA DAR PISTAS:

youtube.com/watch?v=fMwEL6ppDS4

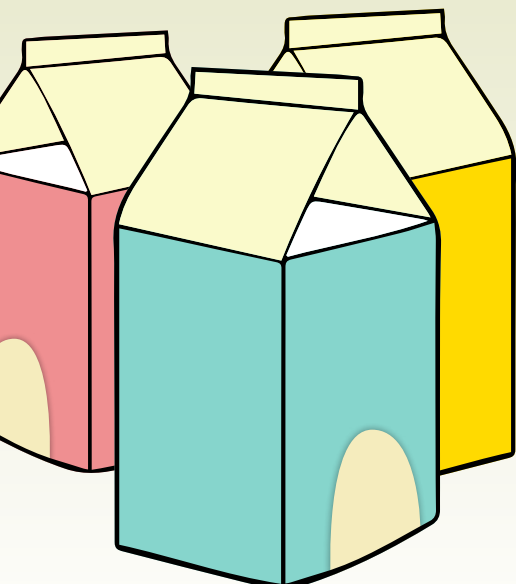

Acción simbólica: O muro das inxustizas

Anímovos tamén a organizar no voso centro unha acción simbólica para denunciar a vulneración de dereitos das persoas emigrantes e para iso propóñovos que constrúades un muro con tetrabriks, unha parede coa cal denunciaremos todo o que vimos durante estas semanas: as causas por que tantas persoas se deben desprazar, a vulneración de dereitos, a falta de empatía coas persoas que migran, etc. Despois, derrubaremos el muro.

- Podedes tirar fotografías dos vosos muros e difundilas de todas as maneiras que se vos ocorran para que se ouza e se vexa o que queremos: dereitos sen fronteiras!

-Tamén podedes realizar esta acción no voso municipio, nunha praza ou nun parque, para fomentar a concienciación cidadá e axudar á sensibilización.

Como despedida, quero compartir un poema que foi escrito por unha das mellores poetas en castelán da actualidade, Julia Sopetrán. É un auténtico regalo para todos os e as que cremos que as persoas e os seus dereitos non teñen fronteiras.

Non esquezades difundir todo o que fagades!

#DerechosEnMovimiento

Quero compartir o teu mundo
e non me chames intrusa,
ser ilegal non é escusa
tampouco ser vagabundo.
Se ollar o mar profundo
alá abaixo xa non hai grampas
nin fronteiras nin mentiras;
cando as ondas anegan
muros humanos, entregan
a súa liberdade aos mapas

*Até
sempre!*

Glosario¹

ACNUR:

A Oficina do Alto Comisionado das Nacións Unidas para os Refuxiados foi creada no día 14 de decembro de 1950 pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas. Ten o mandato de dirixir e coordinar a acción internacional para protexer e resolver os problemas das persoas refuxiadas e apátridas en todo o mundo. Traballa para garantir que todas as persoas poidan exercer o seu dereito a procurar asilo e a encontrar protección noutro estado. Ademais, identifica solucións duradeiras para os refuxiados, como a repatriación voluntaria en condicións dignas e seguras, a integración local ou o reasentamento nun terceiro país.

Asilo:

Protección ou refuxio que dá un país ás persoas estranxeiras que recoñece como refuxiadas. O recoñecemento do dereito de asilo dunha persoa implica, ademais, que o Estado lle conceda a documentación e a autorización necesarias para residir e traballar.

Campo de refuxiados:

Un campo de refuxiados é creado para dar abrigo, durante un período determinado, a un grupo de persoas

que tiveron que deixar o seu lar e agora procuran un lugar mellor onde poder refacer as súas vidas. Os habitantes dun campo de refuxiados non só necesitan un lugar en que durmir, senón tamén alimentos e asistencia médica. Os desprazados que chegan a un campo de refuxiados fano con diferentes necesidades. Ás veces, a súa situación soluciónase nun prazo breve, mais outras teñen que ficar alí durante anos. Por exemplo, os refuxiados de Kosovo en Albania estiveron no campo tan só tres meses, mais os de Somalia viven nos campos de Kenya desde 1991. Despois de todo este tempo, foron construíndo unha verdadeira comunidade coas necesidades propias dunha cidade, que necesita unha planificación específica.

Convención de Xenebra de 1951 sobre o Estatuto dos Refuxiados e su Protocolo Adicional de Nova York de 1967:

Bases legais que, desde a súa aprobación, permitiron protexer millóns de persoas refuxiadas en todo o planeta. Ambos os documentos establecen quen é unha persoa refuxiada, así como os mecanismos de protección e asistencia, e os dereitos sociais

que os Estados asinantes deben garantir.

Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH):

Documento declarativo adoptado pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas na súa Resolución 217 A (III), a 10 de decembro de 1948 en París. Nos seus 30 artigos recolle os dereitos humanos considerados básicos, a partir da carta de San Francisco (26 de xuño de 1945). Os dereitos humanos son dereitos inherentes a todos os seres humanos, sen calquera distinción de nacionalidade, lugar de residencia, sexo, orixe nacional ou étnica, cor, relixión, lingua, ou calquera outra condición. Todos temos os mesmos dereitos humanos, sen calquera discriminación. Estes dereitos son interrelacionados, interdependentes e indivisíbeis.

Emigración:

Acto de saír dun Estado co propósito de se asentar noutro. As normas internacionais de dereitos humanos establecen o dereito de toda persoa a saír de calquera país, incluído o seu. Só en determinadas circunstancias o Estado pode impor restricións

¹ Fontes:

Amnistía Internacional: www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/glosario-de-terminos

Organización Internacional sobre las Migraciones (OIM), glosario básico: publications.iom.int/system/files/pdf/imL7_sp.pdf

a este dereito. As prohibicións de saída do país repousan, por vía de regra, en mandatos xudiciais.

FAO:

Organización das Nacións Unidas para a Agricultura e a Alimentación, fundada en 1945. É un dos maiores organismos especializados das Nacións Unidas. O seu principal obxectivo é atinxir un mundo en que impere a seguridade alimentaria elevando os niveis de nutrición, mellorando a produtividade agrícola e as condicións da poboación rural, e contribuíndo para a expansión da economía mundial.

Inmigración:

Proceso polo cal persoas non nacionais ingresan (entran) nun país co fin de se estableceren nel.

Migración:

Movemento de poboación para o territorio doutro Estado ou dentro deste, que abarca todo movemento de persoas sexa cal for o seu tamaño, a súa composición ou as súas causas; inclúe migración de refuxiados, persoas desprazadas, persoas desarraigadas e emigrantes económicos.

Permiso de residencia:

Documento legal expedido polas autoridades competentes dun Estado a un estranxeiro, en que se fai constar que ese estranxeiro ten dereito a vivir no referido Estado.

Permiso de traballo:

Documento legal expedido polas autoridades competentes dun Estado, necesario para o emprego do traballador emigrante no país hóspede.

Persoa desprazada:

Da mesma forma que a persoa refuxiada, unha persoa desprazada tivo que abandonar o seu lar por medo a perder a vida. A diferenza é que, neste caso, non cruzou ningunha fronteira, senón que tenta buscar un lugar seguro no seu propio país.

Persoa refuxiada:

Persoa que se ve obrigada a saír do seu país por temor a ser perseguida pola súa raza, relixión, nacionalidade, opinión política ou outras razóns. Esta definición inclúe tamén as persoas que foxen de conflitos armados ou situacións de violencia xeneralizada. Obter a condición de persoa refuxiada implica as seguintes medidas: autorización de residencia, expedición de documentos de viaxe e de identidade, e autorización para traballar.

Persoa solicitante de asilo:

Persoa que solicita o seu recoñecemento como persoa refuxiada noutro país e que se encontra á espera da resolución da súa solicitude.

Reunificación familiar:

Ferramenta xurídica que permite volver reunir no país de acollida a familia que se viu obrigada a se separar ao fuxir do seu país de orixe. Esta medida mellora a calidade de vida

e a situación social e económica da familia reagrupada.

Reasentamento.

Instrumento de protección para as persoas refuxiadas. Unha persoa é reasentada cando é acollida por un país distinto ao primeiro ao que chegou despois de abandonar o seu país de orixe. O reasentamento existe porque ás veces o primeiro país de acollida non pode garantir a seguridade nin a integridade do refuxiado, porque non pode afrontar a chegada de moitas persoas refuxiadas nun período de tempo ou porque un terceiro país (o de reasentamento) ofrece mellores posibilidades para a integración social da persoa refuxiada. Para algunhas persoas refuxiadas, como nenos, nenas, mulleres sometidas a acoso sexual ou persoas con discapacidade, o reasentamento pode ser unha táboa de salvación.

Repatriación:

O dereito individual dun refuxiado ou dun prisioneiro de guerra de regresar ao país de orixe en determinadas condicións está previsto en varios instrumentos internacionais. (Convencións de Xenebra de 1949 e Protocolos de 1977, Regulamento sobre as leis e os costumes da guerra terrestre, anexo á carta da Convención da Haia de 1907, instrumentos de dereitos humanos, así como o dereito internacional consuetudinario). O dereito á repatriación é conferido á persoa a título individual e non á autoridade que a retén.

Ademais, a repatriación está suxeita á obrigação da autoridade de liberar as persoas que poden ser escollidas (soldados e civís) e á obrigaçión do país de orixe de recibir os seus propios nacionais.

Repatriación voluntaria:

Retorno ao país de orixe de persoas que reúnen os requisitos como consecuencia do desexo libremente expresado de regresar.

Repatriación involuntaria/forzosa:

Repatriación de refuxiados ao país de orixe que o país receptor fomenta cando crea circunstancias que non deixan ningunha outra alternativa aos refuxiados máis que a da repatriación. Como a repatriación é un dereito persoal (distinto da expulsión ou da deportación, orixinalmente vinculadas á soberanía do Estado), nin o Estado da nacionalidade, nin o de residencia temporal, nin tampouco o que exerce a xurisdición sobre eles pode proceder á repatriación contra a vontade dunha persoa que pode ser escollida, trátase dun refuxiado ou dun prisioneiro de guerra. De acordo co dereito internacional contemporáneo,

os prisioneiros de guerra ou refuxiados que recusan ser repatriados, particularmente se teñen motivos de sentir temor no seu propio país, deben ser protexidos e beneficiarse, se for posíbel, de asilo temporal ou permanente.

Rutas legais e seguras:

Serie de ferramentas e figuras xurídicas utilizadas para protexer os dereitos das persoas que se ven obrigadas a abandonar os seus países debido a conflitos armados, persecucións, pobreza, etc. Entre elas, destacan a figura do reasentamento, a protección subsidiaria ou o reagrupamento familiar.

Traficante:

Intermediario que despraza persoas co fin de obter un beneficio económico u outro por medio do engano, a coerción e/ou outras formas de explotación. A intención ab initio do traficante é a de explotar á persoa obxecto da acción e obter un beneficio ou unha ganancia desa explotación

Trata de persoas:

Captación, transporte, traslado, aollida ou recepción de persoas, recorrendo á ameaza ou ao uso da forza ou outras

formas de coacción, ao fraude, ao engano, ao abuso de poder ou dunha situación de vulnerabilidade ou á concesión ou recepción de pagamentos ou beneficios para obter o consentimento dunha persoa que teña autoridade sobre outra, con fins de explotación (art. 3 (a) do Protocolo para previr, suprimir e sancionar a trata de persoas, especialmente mulleres e nenos, que complementa a Convención das Nacións Unidas contra a Delincuencia Organizada Transnacional, 2000).

Visado:

Selo colocado por unha oficina consular no pasaporte ou no certificado de identidade que indica que o oficial, no momento da expedición, considera que o titular está na categoría de non nacionais do Estado emisor que pode ser admitido no seu territorio, de acordo coas normas legais. O visado establece os criterios de admisión nun Estado. A práctica internacional evoluciona cara sistemas automatizados de lectura de visados impresos en etiquetas ou rótulos con dispositivos de seguridade, en conformidade coas normas da Organización da Aviación Civil Internacional (OACI).

